

Připravili jsme pro vás rozesílku s číslem 13/2022.

V září připravujeme dvě konference – **XXI. Krajskou konferenci o EVVO** v Parku ROCHUS v Uherském Hradišti (21. září) a **Vsetínskou konferenci Jak pomáháme Zemi** (30. září). V říjnu se uvidíme na Hájence na tradičním setkání mateřských škol v programu Mrkvička. Nabídku všech vzdělávacích akcí na tento školní rok najdete v příloze a na str. 11.

Ve dnech 15. září – 31. října se můžete zapojit do **osvětové kampaně STROMY a MY**. V sobotu 1. října připravujeme **Farmářskou stezku a festival řemesel na Dni Zlínského kraje**, www.kr-zlinsky.cz. Vyhlašujeme **CENU EVVO za rok 2022** – formulář v příloze, uzávěrka pro podání nominací už 12. září!

Přejeme vám z LÍSKY úspěšný a zdravý školní rok 2022/23 a těšíme se na setkávání.

Archív rozesílek: www.liska-evvo.cz/rozesilka

Sledujte prosím web a Facebook LÍSKY, kde vás aktuálně informujeme o konání/rušení akcí.

Akce do DIÁŘE:

Středa 21. září	XXI. Krajská konference o EVVO , areál Parku ROCHUS, Uh. Hradiště www.liska-evvo.cz
Pátek 30. září	Vsetínská konference Jak pomáháme Zemi www.mestovsetin.cz
Sobota 1. října	Den Zlínského kraje www.denzk.cz • www.kr-zlinsky.cz
Čt – Pá 13.–14. října	Dvoudenní workshop Učíme se a bádáme VENKU , Hájenska Semetín www.liska-evvo.cz

Osvětové kampaně LÍSKY

PTÁCI – ŽIVÍ TADY S NÁMI	PŘÍRODNÍ ZAHŘADA – PŘÍRODA POD NAŠIMI OKNY	STROMY a MY	POCTIVĚ VYROBENÉ, SPRAVEDLIVĚ ZAPLACENÉ	POCTIVĚ VYROBENÉ, PODPORA MÍSTNÍ UDRŽITELNÉ EKONOMIKY
1.–30. DUBNA	1. KVĚTNA – 30. ČERVENA	15. ZÁŘÍ – 31. ŘÍJNA	CELOROČNĚ	CELOROČNĚ
www.liska-evvo.cz	www.liska-evvo.cz	www.liska-evvo.cz	www.liska-evvo.cz	www.liska-evvo.cz

Zapojte se do osvětových kampaní LÍSKY a podpořte důležitá témata **PTÁCI, ZAHŘADA, STROMY, FAIR TRADE a místní udržitelná ekonomika**,
www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

Hlavním cílem kampaní je osvěta tématu s dopadem na šetrnější a odpovědnější přístup k přírodě a životnímu prostředí.

Každá kampaň vychází z významného dne či **klíčové akce**.

Ke kampani je sestaven **kalendář akcí**, zahrnující aktivity a programy zapojených a spolupracujících organizací, vydána **tisková zpráva**, osvětové a didaktické **materiály, metodické listy či pomůcky**.

Pokud máte zájem se do některé z kampaní aktivně zapojit odešlete přes GOOGLE formulář základní info o akci

<https://docs.google.com/.../1FAIpQLSeCpu0sCDez3.../viewform>

OBSAH ROZESÍLKY 13/2022

Část I

INFORMACE, AKTUALITY

- I/1 Zprávy z Lísky, **osvětová kampaň STROMY a MY** ... str. 2
- I/2 Pozvánky na akce, osvětové kampaně ... str. 3
- I/3 Zprávy z webu a tisku ... str. 8
- I/4 Zdroje a grantové výzvy ... str. 8

Část II

METODICKÁ PODPORA

- II/1 Náměty, doporučení, inspirace, příklady dobré praxe ... str. 9
- II/2 Tipy na publikace, časopisy, učební pomůcky a další pomocníky ... str. 10
- II/3 Vzdělávací programy a metodická podpora EVVO ... str. 11
- II/4 Výukové programy, projektové dny ... str. 12
- II/5 Projekty pro školy, soutěže ... str. 13
- II/6 Tipy na výlety, exkurze, výstavy ... str. 13
- II/7 Projekt Škola pro udržitelný život ... str. 13
- II/8 Program Učíme se venku ... str. 14

Část III

UŽITEČNÉ ODKAZY A INFORMACE

- III/1 Udržitelný rozvoj ... str. 15
- III/2 Přírodní zahrady ... str. 16
- III/3 Zelené okénko ... str. 16
- III/4 Místní produkty, biopotraviny ... str. 16
- III/5 Fairtrade ... str. 17

V PŘÍLOZE NAJDETE:

- 1 Nabídka vzdělávacích akcí LÍSKY na školní rok 2022/2023
- 2 Pozvánka na Krajskou konferenci o EVVO
- 3 Nominační list na CENU EVVO za rok 2022
- 4 Nabídka programů Lísky pro školy

Podpořte LÍSKU

Programy a činnosti můžete podpořit finančně:

- ✓ členstvím v Klubu LÍSKY
- ✓ darem prostřednictvím darovacího formuláře [DARUJME.CZ](https://www.darujme.cz)

Klub LÍSKY

Svým členstvím v Klubu LÍSKY podpoříte programy pro děti a osvětové kampaně, stanete se součástí dění, získáte informace a benefity a zároveň dáte všem najevo, že nám fandíte.

V roce 2021 členové Klubu Lísky zaslali 41.400 Kč.

Děkujeme za dlouhodobou podporu, díky níž můžeme tvořit tematické programy a materiály pro učení venku.

Dar LÍSCÉ

prostřednictvím darovacího formuláře [DARUJME.CZ](https://www.darujme.cz)

S LÍSKOU v přírodě je prima. Podporujeme pedagogy a lektory, aby přenesli výuku co nejvíce ven, do školních zahrad a okolí školy. Poskytujeme náměty a příklady, co a jak venku učit. Zaměřujeme se na budování a využívání zahrad a propagujeme benefity kontaktu dětí s přírodou. Aktivně se věnujeme tématu ptáci, stromy, voda, fair trade, místní udržitelná ekonomika a potravinová soběstačnost. Připravujeme výukové programy a projektové dny, žákovské kampaně, akce pro rodiny s dětmi, veřejnost, osvětové kampaně, konference, semináře, kurzy a exkurze pro pedagogy.

www.darujme.cz/projekt/1203070

V roce 2021 jsme z vašich darů získali 12.544 Kč.

Velmi si toho vážíme a DĚKUJEME.

část I • INFORMACE, AKTUALITY

I/1

Zprávy z LÍSKY

V LÍSCÉ jsme měli i my prázdninový režim, přesto jsme tak úplně nezaháleli. Připravili jsme rovnou dvě KONFERENCE – XXI. Krajskou konferenci o EVVO v Uherském Hradišti (21. září) a Vsetínskou konferenci Jak pomáháme Zemi (30. září), tradiční podzimní setkání mateřinek a sítě Mrkvička na Hájence (13.-14. října), projektové dny pro školy, vzdělávací akce pro pedagogy, osvětové kampaně i akce pro veřejnost, například v rámci Dne Zlínského kraje (1. října).

Podali jsme žádost na SFŽP na další výuku VENKU. A do tiskárny poslali podložku s klipem pro učitele k programu Učíme se venku a DIÁŘ na školní rok 2022/23 (už desátý v řadě!).

DIÁŘ bude k dispozici na všech akcích a programech Lísky. Stavit se pro něj můžete i v kanceláři na Dolním náměstí, ve Vsetíně, v pondělí až čtvrtek, v době od 8.30 do 15.00 hodin.

V měsíci září pokračujeme v Lísce ve venkovním učení v mateřských i základních školách, zejména v rámci projektových dnů Učíme se venku a Učíme se venku s POLY (polytechnické vzdělávání).

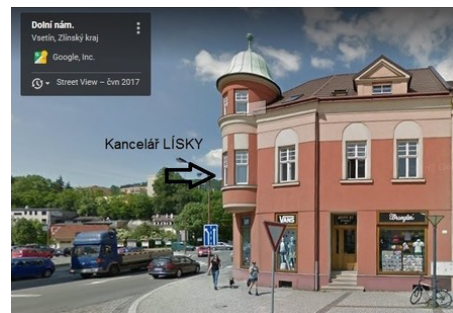
V září až říjnu se můžete zapojit do osvětové kampaně STROMY a MY, včetně soutěžní výzvy (viz str. 3) – formulář k vyplnění o Vaší akci najdete na na <https://forms.gle/RX18KTufyUbp9qTU6>

Jsmo připraveni podpořit školy, organizace i obce zajištěním Férové kavárny LÍSKY a aktivit pro děti na rozmanitých slavnostech, festivalech a oslavách.

Férový obchůdek Lísky

Vybírat můžete z fairtradových čokolád, sypaných i porcovaných čajů, zrnkových, mletých i rozpustných káv (vč. bezkofeinových), kaka, lízátek, karamelů a Lukášových šitých hraček Renaty Lažové.

www.liska-evvo.cz/doc/ferovy-obchudek

LUKÁŠOVY HRAČKY potěší a pomáhají

LUKÁŠ je věčně usměvavý kluk s velkým srdcem. Do života vkročil s pořádným zdravotním omezením. Nutně potřebuje pravidelnou rehabilitaci, aby neskončil na vozíku.

Maminka Renáta šije už mnoho let hračky pro radost dětí. Nám do Lísky šije rozmanité učební pomůcky, tematické panenky a figurky, bavlněné tašky, polštářky apod.

Finanční výtěžek z prodeje hraček bude použit Lukášovi na rehabilitaci (1 hodina přijde na cca 1.000 Kč). Doporučená cena hraček 55–250 Kč.

Hračky můžete objednávat přímo na Facebooku: <https://www.facebook.com/lukasovyhracky>, Renáta Lažová, tel.: 605 570 103, číslo účtu: 2577703113/0800 nebo v LÍSCÉ: infoevvo@seznam.cz, **HESLO: Lukášovy hračky.**

Děkujeme.

LÍSKA

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 13/2022

strana 2

Osvětová kampaň STROMY a MY

V září až říjnu se můžete zapojit do osvětové kampaně STROMY a MY, včetně soutěžní výzvy.

STROMY a MY

15. ZÁŘÍ – 31. ŘÍJNA

www.liska-evvo.cz

LÍSKA, její členské a partnerské organizace, školy a muzea chystají rozmanité aktivity.

Na facebookové stránce kampaně budou zveřejňovány zajímavé informace, rady i pozvánky na akce,

www.facebook.com/stromy

Výstava na stromech, 1.–8. října

Byla spuštěna registrace do letošního ročníku Výstavy na stromech.

Nová výstava Kávová krize vznikla z rozhovorů s pěstiteli v Kolumbii.

Přijďte se ke stovce míst v rámci celé republiky a dostaňte výstavu i do svého parku, stačí se přihlásit na www.vystavanastromech.cz a panely vám zdarma pošleme

a my

Koordinátor: LÍSKA, z.s.

Garant: Park ROCHUS Uherské Hradiště

Formulář k registraci akcí najdete na

<https://forms.gle/RX18KTufyUbp9qTU6>

I/2

Pozvánky na akce, osvětové kampaně

XXI. Krajská konference o EVVO ve Zlínském kraji 21. září 2022
9–15 hodin | Uherské Hradiště
Park ROCHUS – venkovní areál

Vzdělávání v čase klimatické krize – proč a jak se učit o změně klimatu

REFERÁTY – WORKSHOPY – EXKURZE – PREZENTACE

ZÁŠTITA:
Bc. Hana Ančincová,
náměstkyně hejtmana Zlínského kraje

LEKTOŘI:
Kateřina Jančaříková, UK Praha | Tadeáš Žďárský, FSS MU Brno, NaZemi
Andrea Křivánková, Nadace Partnerství, Adapterra Awards a LIFE TreeCheck
Kateřina Borovinová, SEVER | Lenka Pavelčíková, DDM Síkula Uh. Hradiště
Kateřina Dvořáková, Park Rochus, o.p.s. | Petra Horáčková
a Vladimír Šacha, VIS Bílé Karpaty

POŘADATELÉ:
Zlínský kraj, LÍSKA, z.s.,
Park ROCHUS, o.p.s.,
SVC Klubko Staré Město,
DDM Síkula Uherské Hradiště
s finanční podporou Zlínského kraje a MŽP

www.liska-evvo.cz

Vsetínská konference JAK POMÁHÁME ZEMI
REFERÁTY – PANELOVÁ DISKUSE – EXKURZE – WORKSHOPY – PREZENTACE

Každý z nás může udělat krok k ochraně klimatu.

MODERUJE: Emma Smetana

LEKTOŘI: Doc. Pavel Nováček, UP Olomouc |
dr. Pavel Zahradníček, CHMÚ | Mgr. Veronika
Ambrozy, Clovek v tísní | Bc. Tadeáš Žďárský,
FSS MU Brno, NaZemi | Aleš Šlechta –
Galvamet, s.r.o., Vsetín | RNDr. Bořek Navrátil,
ZŠ Vsetín, Rokytnice

ÚČAST V PANELOVÉ DISKUSI:
Martin Ander, Nadace Partnerství – vedoucí programu Adapterra
Aleš Šlechta – jednatel společnost Galvamet, s.r.o.
Bořek Navrátil – učitel, ZŠ Vsetín Rokytnice
Tadeáš Žďárský – lektor, FSS MU Brno, NaZemi
Mirek Kubín – Vodní hospodářství, zoologie Správa CHKO Beskydy /odborná platforma AQUAINOVA

POŘADATELÉ:
Město Vsetín, LÍSKA, z.s.,
ALCEDO – středisko volného času
a plavecká škola Vsetín, Galvamet, s.r.o., Vsetín,
ZŠ Vsetín, Rokytnice a další partneři

pátek 30. 9. 2022
9–15 hodin | Vsetín
areál a prostory společnosti
Galvamet, Jasenice
www.galvamet.cz

www.mestovsetin.cz www.liska-evvo.cz www.alcedovsetin.cz

Tradiční podzimní setkání sítě Mrkvička, koordinátorů EVVO v MŠ, pedagogů MŠ a ŠD 13.–14. října 2022
Hájenka Semetín,
Vsetín

Vhodné i pro pedagogy
dětských skupin,
středisek volného času
a školních družin.

Ověřené náměty na celoroční programy
venku, v zahradě, objevování,
pokusy, přírodní barvířství.

LEKTOŘI:
Lenka Pavelčíková,
Jana Šobánková, Iva Koutná

LÍSKA ALCEDO Zlínský kraj Pavučina Ministerstvo životního prostředí České republiky

DEN ZLÍNSKÉHO KRAJE koncerty ■ atrakce ■ sport
bohatý program pro celou rodinu

1. října 2022
Zlín ■ 9–22 hod
www.denzk.cz

Badatelské semináře pro začátečníky

Chcete učit přírodovědné předměty tak, aby to žáky bavilo, posílilo jejich vztah k přírodě a měli chuť pečovat o své okolí? Přihlaste se na badatelský seminář! Seznámíme Vás s osvědčenou metodou, která Vám pomůže s žáky bádát v přírodě namísto zapisování a opakování v lavicích.

Cena: 1500,- Kč nebo **1700,- Kč**. Zvolte si svoji variantu podle toho, jestli máte zájem i o metodiku **Průvodce pro učitele BOV za zvýhodněnou cenu** – samostatně za 350,- Kč možno zakoupit **ZDE**.

Vyberte si termín a místo:

5. 10. 2022 - ve Valašském ekocentru – Šafaříkova 555, Valašské Meziříčí – **PŘIHLÁSIT SE** do 25. 9.

Seminář je akreditovaný MŠMT a každý účastník obdrží certifikát o absolvování.

Akreditovaný online kurz UČÍME BADATELSKY 4. října – 15. listopadu 2022

Během 7 týdnů Vás provedeme metodou badatelsky orientovaného vyučování a získáte materiály a tipy do výuky. Vše si vyzkoušíte v praxi a po celou dobu Vám rádi poradí zkušení badatelští učitelé a metodici vzdělávacího centra TEREZA.

Přihlášku do kurzu i více informací najdete na ucimebadatelsky.cz

KURZ O ZMĚNÁCH KLIMATU

pro pedagogy a lektory
9. – 11. 11. 2022

KLIMA: **OBAVY** **NADĚJE** **KRIZE** **VIZE** **ŽAL**
VÝZVA **KATASTROFA** **ZVĚDAVOST**

O co jde?: Žijeme v době klimatických změn. S tím nic nenaděláme. Je však na nás, jak se k nim postavíme, jaký příběh budeme žít a také předávat žákům a studentům. Můžeme strčit hlavu do písku a tvářit se, že se nás to netýká. Můžeme se nechat zavalit horou děsivých informací a katastrofických scénářů a propadnout environmentálnímu žalu či pasivitě. Nebo v sobě i studentech můžeme začít pěstovat a rozvíjet aktivní naději, a snažit se hledat cesty jak se zapojit, jak být prospěšní a nápomocní lidem a přírodě kolem nás, a jak změn využít k obohacení vlastních životů. Tento třetí příběh se snaží podpořit náš kurz.

Obsah kurzu: Získáte hlubší informační základ o dané problematice. Dozvíte se, jak komunikovat nejen s žáky o změně klimatu, a přitom nestrážit ani nemoralizovat. Na vlastní kůži si vyzkoušíte metody, aktivity, a pokusy, které později budete moci využít i při práci s dětmi... Dostanete různé tipy na to, jak se s žáky aktivně zapojit do ochrany klimatu. Potkáte další kolegy, se kterými budete moci sdílet a vyměňovat zkušenosti. Odnese si i praktickou inspiraci pro váš osobní život.

Pro koho?: Jelikož změny klimatu jsou globální a celospolečenská téma, je kurz určen pro všechny učitele a lektory nezávisle na tom, jaký předmět a na jakém stupni škol vyučují.

Místo: Ekocentrum Paleta v Oucmanicích (Oucmanice 36, 56201 Ústí nad Orlicí) www.paleta.cz/oucmanice

Cena: 3500 Kč - zahrnuje stravu, ubytování (2 noci), program a materiály

Přihlašovat se můžete na: oucmanice@paleta.cz

Kurz je akreditován jako DVPP. Rozsah 16 hodin.

Ministerstvo životního prostředí
"Podpořeno Ministerstvem životního prostředí, projekt nemusí vyjadřovat stanoviska MŽP."

Amaltheia – Konference o výchově přírodou

Termín: 14.–15. 10. 2022

Místo: budova děkanátu
Fakulta tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci
třída Míru 117 | 771 11 Olomouc

Pořádá: Katedra rekreologie Fakulty tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci ve spolupráci s Prázdninovou školou Lipnice

<https://konference.ftk.upol.cz/2022/amaltheia/>

Amaltheia

14.–15. 10. 2022
Pevnost poznání Olomouc

konference o výchově přírodou

----- pátek | 14. 10.

- **Příroda a hledání moudrosti** • ideová (filosofická a religionistická) východiska
I. Jirásek, A. Hogenová, Z. J. Czendlik, P. Hošek
- **Příroda a očista duše i ducha** • psychologické a spirituální aspekty
M. Jelínek, M. Hrdlička, Z. Weber, P. Drahanská, J. Zajíc – Edy
- **Cestování jako součást celoživotního vzdělávání** • panelová diskuse
H. Adámek, L. Hrabalová, T. Pigula, V. Voženílek
- **Příroda a rozvoj osobnosti** • pedagogické aspekty
M. Pařízek, J. Činčera, J. Ševčíková, A. Palacká

----- sobota | 15. 10.

- **Příroda a jedinec ve společnosti** • výrazné osobnosti a organizace
Představení organizací: **V. Kubát – Pajda, B. Trojak, V. Hanuš, M. Appel – Mikin, M. Stránský, M. Turečková**
Medailony osobností: **A. Gintel, I. Turčová, L. Ryntová, P. Kříž**
- **Příroda a krása prostředí** • příroda jako scéna, prostředí a inspirace
M. a P. Veličková, D. Lužný, J. Lenart, E. Špačková
- **Praktické workshopy**
K. Janečková, D. Másilka, T. Driml, A. Táborský, O. Vítek

Registrace a veškeré informace:
bit.ly/amaltheia22
Ústní prezentace uzavřeny, možnost sdělení formou posteru.
Konferenční poplatek 800 Kč / studenti prezenčního studia 300 Kč
Kontakt: ivo.jirasek@upol.cz

Fakulta tělesné kultury
Univerzita Palackého v Olomouci

pořádá: FTK UP, Olomouc
ve spolupráci s: Centrem popularizace Pevnost poznání a pod záštitou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy

KONFERENCE RŮST

a sociálně-ekologická transformace

8. - 11. 9. 2022 · BRNO

JAKÝ ČLÁCI SVĚTA ZA 10 LET?

Den otevřených dveří na ekologickém bylinném statku KVĚTOMLUVA, www.kvetomluva.cz, v sobotu 3.9. 2022 od 10,00 do 18,00 hodin ve Vlachovicích.

Zároveň bude v tento den ve Vlachovicích/Vrběticích probíhat akce Putování po sušárnách, v rámci které můžete navštívit celkem 8 místních suširen bylin a ovoce. Kromě nich budou zpřístupněna další zajímavá místa – Bednářství Fryzelka + muzeum, Muzeum Vlachovska, Farma Vrbětice, Pálenica.

Srdečně Vás zveme na

DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ NA EKOLOGICKÉM BYLINNÉM STATKU

3. ZÁŘÍ 2022 **KVĚTOMLUVA** **VLACHOVICE 406**

PROGRAM OD 10 - 18 hod.

- ukázka sušení v historické valašské sušárně sv. Františka a v nové sušárně KVĚTOMLUVA
- nahlédnutí do bylinných polí i výroby
- ochutnávky výrobků a občerstvení
- nabídka literatury a propagačních materiálů k ekologickému zemědělství
- poznávací soutěž pro děti a dospělé

Akci pořádají: KVĚTOMLUVA
Ve spolupráci s:
Zlínským krajem, Informačním střediskem pro rozvoj Moravských Kopanec, o.p.s.
PRO-BIO Svazem ekologických zemědělců, RC Bílé Karpaty

Akci podpořila KEZ o.p.s. Chrudim www.kvetomluva.cz

PUTOVÁNÍ PO 8 SUŠÍRNÁCH

+ MUZEUM VLACHOVSKA, BEDNÁŘSTVÍ
FRYZELKA + MUZEUM, KVĚTOMLUVA,
PÁLENICA, FARMA VRBĚTICE

sobota 3.9.2022 od 10:00 hod
VLACHOVICE, VRBĚTICE

M - MUZEUM LIDOVÉ KULTURY A TRADICÍ VLACHOVSKA, P - PÁLENICA, B - BEDNÁŘSTVÍ FRYZELKA - expozice
1. Sušárna SVATĚHO FRANTIŠKA, 2. Sušárna DOKOPY, 3. Míčova sušárna, 4. Šimonkova sušárna, 5. RAKOVA sušárna, 6. Hrabčicova sušárna, 7. VAŘÁTKOVA sušárna, 8. Sušárna Petru + FARMA VRBĚTICE
Na mapě je turistická trasa značena modře.

KRÁSNÁ JIHOVALAŠSKÁ KRAJINA. STAROBYLÉ SUŠÍRNY AJ SUŠÍRNY MODERNĚJŠÍ KOMUNITNÍ SUŠÍRNA DOKOPY. V NĚKOLIKA SA BUDE SUŠIT. VLACHOVSKÉ MUZEUM - LIDOVÁ STAVBA ROKU 2016.
JEDINEČNÁ BEDNÁŘSKÁ EXPOZICE U FRYZELKŮ
KVĚTOMLUVA - KOUZELNÁ EKOLOGICKÁ BYLINNÁ FARMA S NEOBYČEJNÝMI VÝROBKŮ
VALAŠSKÉ SUŠENÉ OVOCE. ŠPECIALITY ZE SUŠENÉHO OVOCE AJ KOPA RŮZNÉHO OBČERSTVENÍ PO TRASE
PO DĚDINĚ NA VOZOCĚ A PO SUŠÍRNÁCH BUDŮ HRÁT, TANŮIT A S VAMA ZPÍVAT VALAŠSKÍ MUZIGANTI A KAPELY.
NAVŠTÍVIT MŮŽETE VŠECKY MÍSTÁ, NEBO ENEM KOLIK CHCETE. STAČÍ SLEDOVAT TURISTICKÉ ZNAČKY A INFO TABULE. VĚCEJ INFORMACÍ NA facebooku dokopy, NEBO www.vlachovico.cz

2. ROČNÍK GASTRO AKCE S FARMOU RUDIMOV

OVČÍ FARMA A FARMA RUDIMOV VÁS ZVE NA
GASTRO AKCI.
MŮŽETE OCHUTNAT JEHNĚČÍ A HOVĚČÍ
SPECIALITY Z VYZRÁLEHO BIO MASA.

**10.9.2022 NA OVČÍ FARMĚ NA ŽITKOVĚ
OD 13:00**

AKCE SE KONÁ ZA KAŽDÉHO POČASÍ

TAJUPLNÁ ZAHRA LIŠKY BYSTROUŠKY

VSTUPNÉ
ZDARMA

Neděle • 4. září 2022 • 14–17.30
zahradě DDM Uh. Hradiště

JÍZDA NA PONÍČÍCH • HERNÍ KOUTEK
 PEČENÍ PLNĚNÝCH BRAMBOR
 VYSTOUPENÍ KOUZELNÍKA TOMA
 VYSTOUPENÍ AEROBICU, UKÁZKA PARKOURU
 STANOVIŠTĚ S UKOLY PRO DĚTI
 UKÁZKY Z ČINNOSTI KROUŽKŮ
 VÝTVARNÉ TVOŘENÍ
 VÝSTAVA BONSAJÍ
 SKÁKACÍ HRAD
 A DALŠÍ...

V případě špatného počasí změna programu vyhrazena.

Líška

Zlínský kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 13/2022

strana 5

EKOLOGICKÉ DNY OLOMOUC – EDO 2022

BUBLI*fuck • 16. 9. – 9. 10. 2022

32. ročník společné porady o našem světě.

POBYT A KOMUNIKACE V UZAVŘENÝCH BUBLINÁCH
PROPOJENÉHO SVĚTA

Lze aktuálně ve veřejném prostoru plném názorových střetů vzájemně nesmiřitelných skupin komunikovat zásadní otázky dneška? Umíme v éře nastupující umělé inteligence rozlišit podstatné od méně významného?

Nemění svět počítačů významy způsobem, v němž organická zkušenost člověka se světem začíná ztrácet smysl?

Lze problémy s ohrožením přírody řešit na základě vědecké specializace, ... co s laiky? ... co s odpírači environmentální krize?

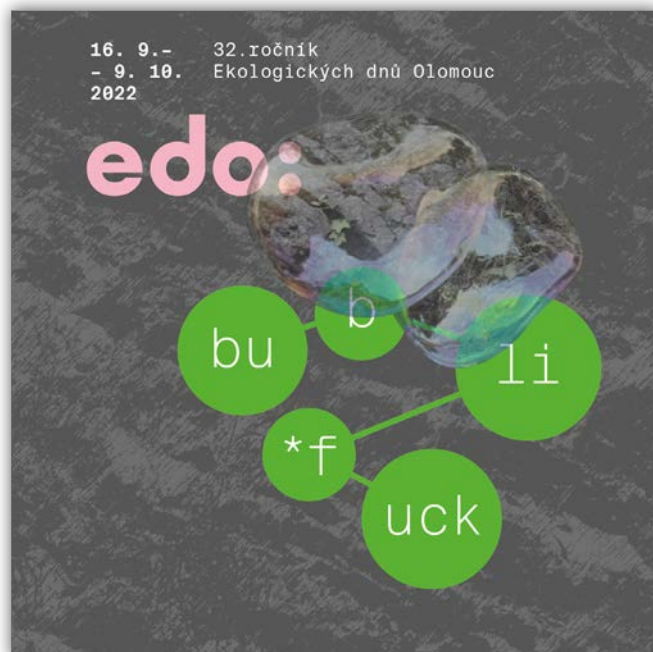
Má osobní, žitá zkušenost s přírodním světem v lidském měřítku ještě nějaký podstatný význam pro poznání světa v éře statistických modelů, nanotechnologií a fotografií černých děr?

EDO 2022 nabízí prostor, kde bubliny praskají, spory jsou východiskem pro nacházení porozumění, pro hledání souvislostí, kde pečujeme ve společné poradě o smysl našich snah, o bližší sepětí člověka a přírody (krajiny). <https://slunakov.cz/edo/>

FB skupina: Ekologické dny Olomouc-Sluňakov: <https://www.facebook.com/groups/222005604657338>

Aktuální program Ekologických večerů a celého festivalu EDO 2022: www.slunakov.cz

<https://www.facebook.com/groups/222005604657338/>

The logo for 'studijní centrum BASIC' features a stylized white apple with a green leaf and a bite taken out of it, set against a green background. The text 'studijní centrum' is in a smaller white font, and 'BASIC' is in a large, bold, white font.

**TRÁPÍ SE VAŠE DÍTĚ
PŘI UČENÍ
A NEDOKÁŽETE
MU POMOCT?**

tel.: 734 442 120 | www.basic.cz

Líška

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 13/2022

strana 6

Český svaz ochránců přírody ve spolupráci s Městem Valašské Meziříčí
Vás srdečně zvou na akci

Farmářský den aneb cesty ke kořenům

Program pro malé i velké, kde si na Stezce řemesel vyzkoušíte, co uměli naši staříci – mláčení obilí cepem a mletí na žernovu, stloukání másla, moštování jablek, krouhání zelí, prání na vaše, řezání dřeva a další dovednosti. Občerstvení zajištěno, k poslechu hraje Polajka.

Neděle 18. září 2022 od 10 do 15 hodin
Valašské ekocentrum ČSOP, Šafaříkova 555, Valašské Meziříčí (areál bývalých kasáren)
Vstupné dobrovolné, startovné na stezku řemesel 60 Kč.

V sobotu 17. září 2022 Vás zveme na Santov na tradiční ovčácké slavnosti.

JABLEČNÁ SLAVNOST 2022 V HOSTĚTÍNĚ 2. 10. 2022 od 11.00 do 17.00

Jablka na každém kroku a ve všech podobách - čerstvě vylisovaný mošt v moštárně, v sadu sušená jablíčka z tradiční sušírny ovoce, pečená jablka v jablečných moučnicích i čerstvě utržená jablka ze stromu v přírodní zahradě Centra Veronica. Tématiku doplňuje ovocnářská poradna, ochutnávka ovoce a prodej sazenic starých odrůd ovoce. Bohatý dětský program dělá z Jablečné slavnosti ráj pro děti...

Letos si užijete slavnost "jinak", v duchu ekologické udržitelnosti:

- akce bude vegetariánská. Pochutnáte i u nás na hamburgeru, guláši, tortillách - ale ve vegetariánském kabátku :-)
- výletišťe se promění na klimaticky (uhlíkově) neutrální ekozónu, kde se dozvíte spoustu info (nejen) o úsporách energie i o tom, jak se připravit na letošní zimu. Bude zde diskusní pódium, solární ostrovní systém, elektromobily, unplugged koncerty, prezentace neziskových organizací, mini-workshopy a mini-přednášky aj.
- děti čeká badatelská stezka s poznáváním přírody, budou tvořit z přírodních materiálů, vyzkouší si stará řemesla v dílničkách, budou poznávat všemi smysly. Vyřídí se i v potůčku, ručně vymošťují jablka... prostě zažijí něco zcela jiného než jsou klasické skákové hrady :-)
- omezujeme příjezd aut a výrazně odměníme rodiny, které nechají auto doma (nebo po cestě a dojedou vlakem).
- samozřejmostí je snaha o bezobalovou slavnost - vratné kelímky, bez jednorázového nádobí.

<https://hostetin.veronica.cz/jablecna-slavnost-2022>

Dobrovolnická pomoc při Jablečné slavnosti, 30. 9. 2022 od 18.00 do 2. 10. 2022 18.30

Láká vás poznat Jablečnou slavnost jinak - z pozice dobrovolníka? Zažít zákulisí celé akce, těšit se pocitem z dobrovolnické práce, získat nové přátele a pomoci neziskové ekologické organizaci? Užít si bohatý program slavnosti (o který rozhodně nepřijedete, protože při práci budete mít i dostatečné pauzy, abyste si slavnost užili)?

Saňte se dobrovolníky na Jablečné slavnosti

https://hostetin.veronica.cz/dobrovolnici_2022

Zlepšování životního prostředí ve svém okolí dovedlo 29 školních Ekotýmů k mezinárodnímu titulu Ekoškola

Ve čtvrtek **16. června 2022** si převzalo mezinárodní titul Ekoškola **29 školních Ekotýmů** oceněných škol z celé České republiky. Ocenění školy získaly za dlouhodobou práci v mezinárodním programu Ekoškola, který pomáhá žákům a učitelům aktivně a samostatně zlepšovat životní prostředí ve svém okolí.

Certifikát si mateřské, základní a střední školy převzaly na Staroměstské radnici v Brožíkově síni. Titul si žáci převzali z rukou **Jaroslava Millera**, náměstka člena vlády Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, **Tomáše Kažmierského**, Ministerstvo životního prostředí, Odbor finančních a dobrovolných nástrojů, **Víta Šimrala**, člena Rady hl. m. Prahy pro oblast školství, sportu, vědy a podpory podnikání, **Elišky Tůmové** ze Skautu Rožmitál, **Petra Holého**, koordinátora oblasti environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Magistrátu Hlavního města Prahy, **Klárky Bělíčkové**, představitelky hnutí Fridays for Future, **Jana Smrčky** vedoucího programu Ekoškola a **Petra Daniše**, ředitele Vzdělávacího centra TEREZA.

Titul Ekoškola získalo nebo obhájilo letos **6 mateřských, 23 základních a středních škol**. Žáci se v těchto školách učí o environmentálních tématech a zároveň sami usilují o minimalizaci odpadů, úspory energie či vody a tím i zmírnění dopadů klimatické. Zcela prokazatelně svou činností zlepšují životní prostředí ve svém nejbližším okolí.

Pomocí metodiky 7 kroků učíme žáky v Ekoškole **pracovat v týmu, získávat informace a smysluplně je propojovat**. Ukazujeme jim jak, **analyzovat současný stav a plánovat změny, ty pak uskutečňovat**. Součástí je samozřejmě **informování okolí** o tom, co se žáci dozvěděli a případně možnost ovlivňovat rodiče, přátele a celkově společenství, jehož jsou součástí. To vše si mohou žáci i učitelé vyzkoušet **v 9 tématech** (voda, energie, odpady, prostředí, šetrný spotřebitel, doprava, klimatické změny, biodiverzita a jídlo). **Takový přístup vede mladé lidi k angažovanosti, která se projevuje změnami v osobních životech, ve škole i v jejich okolí.**

EKOŠKOLA V ČÍSLECH:

- **90 zapojených zemí** z celého světa.
- **418** zapojených škol z celé České republiky (292 ZŠ, SŠ, 119 MŠ, 7 neškolských zařízení)
- **Více než 7 000 dětí** pracuje v Ekotýmech.
- **166** škol je držitelem mezinárodního titulu Ekoškola.
- **29** škol pravděpodobně získá či obhájí titul v lednu 2022 (24 obhájuje, 4 získávají poprvé): 6 mateřských škol + 19 základních škol + 4 střední školy

V roce 2022 je držitelem mezinárodního titulu Ekoškola přes 170 škol v ČR.

KONTAKT:

Jan Smrčka, vedoucí kanceláře programu Ekoškola
e-mail: jan.smrcka@terezanet.cz • tel.: 603 147 167

Nové šablony z Operačního programu Jan Amos Komenský (OP JAK) jsou tady

Celkem 9 miliard Kč z evropských fondů půjde do MŠ, ZŠ a 2 miliardy Kč do SŠ, VOŠ především na podporu personálních pozic, které díky tomu mohou plynule navázat na předešlé projekty a zároveň budou sloužit jako pilot pro zajištění jejich přechodu do financování ze státního rozpočtu, na rozvoj pedagogů i na inovace ve vzdělávání.

Šablony umožní další aktivity společného vzdělávání, posílení podpůrných pedagogických pozic ve školství a rozvoj pedagogických pracovníků s cílem zlepšit kvalitu vzdělávání a zajistit úspěch každého žáka. Zaměřují se i na podporu dětí ohrožených školním neúspěchem, za ně se považují také děti ukrajinských běženců, které mohou být z šablon rovněž podpořeny. Novinkou je např. pozice dvojjazyčného asistenta.

Přehled šablon OP JAK: <https://opjak.cz/vyzvy/>

Šablony na podporu adaptačních aktivit

Dvě výzvy na realizaci podpory rozvoje dovedností v českém jazyce na realizaci volnočasových adaptačních skupin pro děti cizince migrující z Ukrajiny. Výzvy budou zaměřené na snižování negativních dopadů spojených s válečným konfliktem. Z výzev budou podpořeny jazykové kurzy i adaptační skupiny realizované v souladu s podmínkami výzev v období od 1. 4. – 31. 8. 2022,

www.edu.cz/sablony-na-podporu-adaptacnich-aktivit/

ERASMUS plus roste

Nabízí teď mnohem více možností. Můžete tak získat zkušenosti ze světa, i když třeba nejste student nebo nemáte čas někam jezdit.

Více na <https://www.erasmusroste.cz>

Mladí chrání klima MINI-GRANTY NA KOMUNITNÍ PROJEKTY

Termíny pro přijetí Plánu komunitního projektu se zasílají elektronicky organizátorům projektu k datu **30. 9. 2022, 31. 9. 2022**, na adresu magdalena.firtova@pinf.cz.

Výzva Základní granty

Vyhlašovatel Nadace Open Society Fund Praha
<http://nno.ecn.cz/index.stm?x=2763605&apc=nF2xx1-->

Podejte si žádost o grant u Nadace Partnerství

Máte chuť udělat něco pro místo, kde žijete? Aktuální nabídku grantů sledujte na www.nadacepartnerstvi.cz/granty

O GRANTECH

Další otevřené výzvy zaměřené na výsadby najdete na www.sazimebudoucnost.cz/

část II • METODICKÁ PODPORA

II/1 Náměty, doporučení, inspirace, příklady dobré praxe

Software Tree Check PRO

K plánování adaptačních opatření, která by mírnila horko a sucho můžete nově využít software Tree Check PRO. V bezplatné verzi si můžete vyzkoušet, jak chladí konkrétní stromy ve vašem městě. Placenou verzi využijete třeba při revitalizaci prostranství. Namodelujte si, kolik stromů vysázet a kolik ponechat travnatých ploch, aby se v konkrétní lokalitě lidé cítili v létě příjemně.

https://www.lifetreecheck.eu/cs/TreeCheck/TreeCheckPro?utm_source=direct_mail&utm_campaign=ltc_vystupy&utm_medium=email

Chytré aplikace k poznávání přírody kolem nás

Aplikace **BioLog** byla vytvořena pro zájemce o přírodu a slouží jako digitální zápisník pozorování fauny a flóry na území ČR, <https://biolog.nature.cz/biolog/cz>

iNaturalist umožní identifikovat rostliny, živočichy a houby doslova všude kolem nás, <https://www.inaturalist.org/>

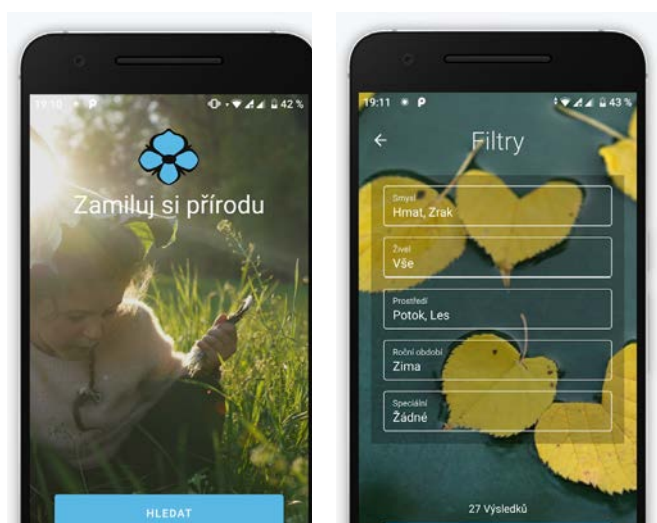
Pro určování a záznam pozorovaných rostlin je možné využívat i volně dostupnou aplikaci **PlantNet**.

BirdNET: Nejjednodušší způsob rozpoznání druhu ptáka podle zpěvu, <https://androidaplikace.cz/index.php/2020/09/zajima-vas-jaky-ptak-kolem-vas-zpiva-vyjdete-do-prirody-s-aplikaci-birdnet-ktera-vam-to-prozradi/>

Zamiluj si přírodu

První aplikace, která skrze hraní rozvíjí citlivost i vztah k místům kolem nás. Naleznete tu přes 80 her zaměřených na posilování vztahu k přírodě.

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.dev.rezekvitek.zamilujsiprirodu>

Projekt Badatelé.cz

metoda postupných badatelských kroků.

Metodické materiály projektu Badatelé.cz jsou volně ke stažení. Průvodce pro učitele obsahuje aktivity k nábítku jednotlivých badatelských dovedností. Komplexních lekcí pro první a druhý stupeň ZŠ vzniklo už velmi mnoho a stále přibývají další!

Na podzim začíná třetí běh online kurzu UČÍME BADATELSKY. Zaregistrujte se už teď, za zvýhodněnou cenu <https://www.ucimebadatelsky.cz/>

Co si o kurzu myslí jeho absolventi?

„Kurz je výborným začátkem pro badání, velmi srozumitelnou formou, a hlavně postupně provede celou metodou badání.“

„Přínosné pro mě byly všechny pracovní listy napříč celým kurzem a hlavně konkrétní tipy a příklady dobré praxe.“

Co vás v kurzu čeká?

- badatelská metoda krok za krokem, díky které děti učivo skutečně pochopí a učení je baví
- možnost sdílení v uzavřené FB skupině a během 2 online setkání s průvodci a tvůrci kurzu
- tipy a materiály do výuky
- expertní podpora zkušených učitelů a metodiků TEREZY
- osvědčení o absolvování akreditovaného kurzu

TIŠTĚNÉ BADATELSKÉ PUBLIKACE:

<https://globe-czech.cz/cz/prodej-publikaci>

<https://badatele.cz/cz>

II/2 Tipy na publikace, časopisy, učební pomůcky a další pomocníky

■ Publikace Příjemné a odolné město,

kteřá se zaměřuje na možnosti snižování přehřívání měst. Soustředí se především na přírodě blízká řešení (zeleň a voda), doplněná o technické prvky, jako je stínění budov, pasivní větrání či fotovoltaické panely. Jednoduše vysvětluje, proč se města přehřívají, co s tím můžeme dělat a jak tato opatření zařadit do systému správy obce či města. V online verzi si ji můžete zdarma stáhnout.

www.lifetreecheck.eu/cs/Library/Resilient-Comfortable-Cities?utm_source=direct_mail&utm_campaign=ltc_vystupy&utm_medium

■ Jak voda chladí město a proč se s vnějšími žaluziemi doma neuvažíme?

Odpovědi získáte díky seriálu krátkých animovaných videí na YouTube kanálu Nadace Partnerství. O přehřívání města, stromech, zeleni, dešťové vodě i zapojení obyvatel. Jednoduše tak, aby tomu rozuměl každý.

www.youtube.com/playlist?app=desktop&list=PLoJMjCND6bXsl_Rn0PwJ1fcwvYFkw_Rr&cbid=1&ucbcb=1

Materiály vznikly v rámci středoevropského projektu **LIFE Tree Check**.

Pokud by Vás také zajímalo, jak lze související problémy řešit v krajině za Vaší obcí či městem, můžete využít nového **Rádce pro obce** od Nadace Partnerství.

■ Jak učit POLY

Podpora rozmanitých forem a metod výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti v MŠ (polytechnické vzdělávání, EVVO). Průvodkyní programu je skřítková holčička POLY, která vás provede tématy **voda, země, vzduch, slunce a zahrada**. Připraven je akreditovaný vzdělávací program pro pedagogy, projektový den pro MŠ či ŠD, metodické a pracovní listy s náměty a návody na praktické aktivity, 5 sad pomůcek.

Informace a objednávky: infoevvo@seznam.cz, 605 806 840

www.liska-evvo.cz/doc/jak-ucit-poly-6

Nabídka interaktivních výstav ze Střediska volného času Klubko Staré Město

www.cevzabka.xf.cz/interaktivni_vystavy.html

Pestrost ptačího světa – www.cevzabka.xf.cz/ptaci_svet.html

Bez vody není život – www.cevzabka.xf.cz/voda.html

Příroda a ekologie ve městě – www.cevzabka.xf.cz/priroda_mesto.html

Život s hmyzem – www.cevzabka.xf.cz/hmyz.html

Krajina v proměnách – www.cevzabka.xf.cz/krajina.html

Publikace DDM Šikula Uherské Hradiště, zdarma ke stažení na <http://ddmsikula.cz/index.php/1936-2/>

■ Nové číslo bulletinu MRKVIČKA 3/2022 – Mít blízko k lidem, kteří tady žijí

Výukový program o změnách klimatu pro předškoláky? Ano, třeba Koniklec to umí. Letošní třetí číslo čtvrtletníku pro mateřské školy se zájmem o ekologickou výchovu Mrkvička pokračuje s náměty pro místně zakotvené učení. Najdete v něm taky další Zvířátky, tentokrát o netopýru Pavlíkovi, i pokračování seriálu o přírodních barvivech... Nápadník badatelských aktivit pro mateřské školy. Jak se liší lesní mateřská škola a lesní třída? Nechybí ani rozhovor – s nadšenou a energickou ředitelkou děčinské ZŠ a MŠ Jurta Petrou Landsperskou.

MRKVIČKA
METODIKA A REALIZACE KOMPLEXNÍ EKOLOGICKÉ VÝCHOVY PRO MATEŘSKÉ ŠKOLY

INFORMAČNÍ BULLETIN SÍTĚ MATEŘSKÝCH ŠKOL SE ZÁJMEM O EKOLOGICKOU VÝCHOVU ČÍSLO 3 / ROČNÍK 15 / ZÁŘÍ 2022

HLAVNÍ TÉMA
LIDÉ KOLEM NÁS

OBSAH

► Mít blízko k lidem, kteří tady žijí...	1
► Jak se to dělá? ...	2
► Žito, bylo jedno město	3
► Luštěninový stánek jinak	6
► Vozovkářská škola se stará o přírodu s dětmi i dospělými	6
► Tradiční a inovativní: ženáci a dívka zvířata v Dolní Vidmí	7
► Máš bráček Kuličáček	7
► Zvířátky	8
► Přírodní barviva v rukou dětí	9
► 2 Nápadnické badatelských aktivit pro mateřské školy	11
► Semínka putují	12
► Lesní mateřská škola, nebo lesní třída?	13
► Kde jinde se o sobě více dozvědí na přírodě	14
► Lidé v mateřské škole	15

Mít blízko k lidem, kteří tady žijí...
Projekty Babiččina kuchyňka, Dědečkova dílna a Retro klubovna „Kouzlo starých časů“, které jsme v MŠ Kamarád Nové Veselí realizovali, vycházejí z koncepčních záměrů naší mateřské školy, mezi něž mimo jiné patří podpora mezigeneračních vztahů.

Nové Veselí je městyse o cca 1 300 obyvatelích, což je v podstatě větší vesnice, a žije na vesnici nás odvíjíme i v naší práci. Mít blízko nejen k lidem, kteří tady žijí, ale i k samostatnému místu a jeho historii, to je intenzívně projekt Babiččina kuchyňka. Na pozvání byl na zájmu přírodních dětem tradičně naši země, až už regionálně (zvanovic-lesnická pouť), tak i tradičně lidové (svatý Martin, chasa perš, masopust atd.). To je blízko všem mateřským školám a určité větná tyto zvyky a tradice do své práce s dětmi zahrnuje.

Mýjeme šikule před do větší školský a lesní těchto aktivit jsme chtěli dětem přiblížit časů na sídlištěm publikace a pravidelně, tedy období první republiky. Vznikla tak Babiččina kuchyňka, o které jsme již informovali a dědečkova dílna. Tyto dvě odborné učebny rozhodně pedagogové využít na netradiční činnosti, spojené právě s mezigeneračními vztahy. Dědečkova dílna je místem pro získávání polytechnických dovedností. Vybavení bylo částečně pořízeno z projekčních finanční příspěvkové organizace nebo z vlastních zdrojů, tedy z rozpočtu mateřské školy.

Retro klubovna „Kouzlo starých časů“ v duchu 70. let vychází z projektu, jehož cílem bylo vytvořit prostor pro setkávání se regionální generací, velcí s malými, starší s mladými a různými aktivitami.

■ Příroda do kapsy – informační materiály pro poznávání přírody.

www.prirodadokapsy.cz

■ Atlas motýlů a housenek z dílny Rezekvítku Brno

Krásně barevný a obrázky jsou jako živé. Koupíte ho zde: www.rezekvitek.cz/atlas-motyly-a-housenek?idk=zb33

■ Můj první zápisník

Inspirace na aktivity s dětmi, www.muji1zapisnik.cz/
www.facebook.com/muji1zapisnik/

II/3 Vzdělávání, programy a metodická podpora EVVO

Akreditované vzdělávací programy LÍSKY a členských organizací:

Pro školy a školská zařízení i neziskové organizace připravujeme akreditované vzdělávací programy, vč. ONLINE formy:

TÉMATA VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ:

- Studium k výkonu specializované činnosti v oblasti environmentální výchovy – školní koordinátor EVVO v MŠ, ZŠ, SŠ, SVČ.
- Rozšiřující studium pro školní koordinátory EVVO.
- EVVO v kostce.
- Učíme se venku.
- Učíme se s POLY (polytechnické vzdělávání) – MŠ, ŠD, SVČ.
- Formy a metody výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti (polytechnické vzdělávání).
- Badatelsky orientovaná výuka – ZŠ.
- Projektová a tematická výuka v EVVO – ZŠ, SŠ.
- Školní přírodní zahrada – plánování a budování, praktická péče o zahradu s dětmi, využití ve výuce, vč. proškolení týmu k využití nové zahrady či prvků.
- Ekologizace provozu školy v praxi.
- Výtvarné, rukodělné a řemeslné činnosti.
- Osobnostně sociální rozvoj pedagogů.
- Lektorské dovednosti.
- Tematická exkurze za příklady dobré praxe (přírodní zahrada, farma, polytechnika apod.).

Pro neziskové organizace nabízíme workshopy a konzultace:

- strategické plánování
- práce s veřejností, s médii, prezentační dovednosti, marketing
- facilitace malých skupin a plánování
- lektorské dovednosti
- tematické exkurze za příklady dobré praxe

Akci zajistíme i na míru pro skupiny pedagogů z jedné či více škol, např. v rámci projektu MAPII. Pro účastníky vzdělávání nabízíme i metodiky, pomůcky a další materiály.

INFORMACE A PŘIHLÁŠKY: infoevvo@seznam.cz

V LÍSCĚ Vám poradíme:

- Jak se zapojit do zajímavých projektů pro školu či organizaci.
- Jaká je nabídka vzdělávacích programů v našem regionu i mimo něj. Připravíme či vyhledáme pro vás vzdělávací program na míru.
- Jaká je nabídka regionálních osvětových akcí, kampaní, soutěží a jak se do nich zapojit.
- Kde získat finanční zdroje.

Zajistíme konzultace k tématům:

- strategické plánování,
- komunitní rozvoj, facilitace veřejných setkání,
- příprava a zpracování projektové žádosti na získání finančních zdrojů, vč. tzv. „ŠABLON“,
- realizace konkrétních akcí a programů pro různé cílové skupiny, vč. aktivit do tzv. „ŠABLON“ či implementaci Místních akčních plánů rozvoje vzdělávání,
- **přírodní zahrada** – plánování, podíl na zpracování projektové dokumentace, vč. architektonických návrhů, výběr prvků, didaktické využití pro aktivity s dětmi, proškolení pedagogů apod.,
- zelené úřadování.

Kontakt: 605 806 840, infoevvo@seznam.cz

Programy a služby LÍSKY a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

■ **Knihovna LÍSKY:** publikace a metodiky z oblasti EVVO, pedagogiky a didaktiky, lektorských dovedností, řízení neziskových organizací, volnočasových aktivit, ochrany přírody a krajiny i z dalších oblastí. **Výpůjční doba v otvíracích hodinách kanceláře LÍSKY, www.liska-evvo.cz/doc/knihovna**

■ Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **sítě MRKEV** (základní a střední školy) a **sítě Mrkvička** (mateřské školy). Veškeré informace o podmínkách registrace naleznete na:

www.pavucina-sev.cz, sekce Pro školy.

Krajským koordinátorem ve Zlínském kraji je **ALCEDO** – středisko volného času Vsetín, zde získáte další informace, alcedo@alcedovsetin.cz

Nabídka akreditovaných vzdělávacích programů LÍSKY, do konce roku 2022

DATUM	NÁZEV AKCE	MÍSTO KONÁNÍ	DOPORUČENO
21. září	XXI. Krajská konference o EVVO „Vzdělávání v čase klimatické krize“ – referáty, workshopy, exkurze, prezentace a sdílení.	Park ROCHUS, Uherské Hradiště	MŠ, ZŠ, SŠ, SVČ, NNO, veřejná správa, studenti pedagogických a env. oborů
30. září	Vsetínská konference „Jak pomáháme Zemi“ – referáty, panelová diskuse, workshopy, exkurze, prezentace a sdílení.	prostory společnosti GALVAMET, Vsetín, Jasenice	ZŠ, SŠ, SVČ, NNO, veřejná správa
13.–14. října	Setkání MŠ a sítě Mrkvička s workshopem Formy a metody výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti v MŠ – podpora objevování a bádání v přírodě.	Hájenka Semetín, Vsetín	MŠ, ŠD, SVČ, dětské skupiny, NNO
24.–25. října	Workshop EVVO v kostce – základní informace o roli školního koordinátora, plánování a realizaci EVVO ve škole, školních projektech a programech, podpoře a spolupráci.	Hájenka Semetín, Vsetín	ZŠ, ŠD, SVČ, NNO

Pozvánky s informací k přihlašování budeme postupně zveřejňovat v rozesílce, na webu a FB Lísky.

■ LÍSKA, z.s.,

www.liska-evvo.cz

Financování možné i z tzv. „ŠABLON“.
Pro školu připravíme kompletní agendu
projektového dne.

INFORMACE: infoevvo@seznam.cz, 605 806 840

VÝUKOVÉ PROGRAMY LÍSKY PRO MATEŘSKÉ A ZÁKLADNÍ ŠKOLY, ŠKOLNÍ DRUŽINY

Z farmy na náš stůl, aneb zdravě hrajě o původu a zpracování potravin

Ve dvouhodinovém programu se děti prostřednictvím velké deskové hry seznámí s důležitými pravidly při přípravě a skladování potravin a připraví si zdravou svačinku.

Místo konání: třída s přístupem k vodě (mytí rukou, nádobí)

Doporučeno: I. st. ZŠ, ŠD

Počet účastníků: 1 třída

Rozsah: 2 hodiny / po dohodě se školou lze připravit i jako projektový den v rozsahu 4 x 45 minut

EXKURZE LÍSKY NA FARMY A K REGIONÁLNÍM VÝROBCŮM

Po vzájemné dohodě zahrnuje dopravu autobusem, komentovanou exkurzi, praktickou činnost, ochutnávku produktů a tematický výukový blok.

Místo konání: farma, dílna či provozovna výrobce s ohledem na dostupnost.

Doporučeno: I. i II. st. ZŠ, ŠD

Počet účastníků: 1–2 třídy

Rozsah: min. 90 minut + cesta tam a zpět

Cenu stanovíme po upřesnění programu a trasy exkurze, v návaznosti na počet žáků.

Vhodné i jako projektový den mimo školu v rámci tzv. ŠABLON.

PROGRAM S LÍSKOU PRO ŠKOLU V PŘÍRODĚ, ADAPTAČNÍ POBYT ČI ŠKOLNÍ VÝLET

Po vzájemné dohodě zahrnuje:

- farmářskou stezku – farmářský den,
- stezku objevování přírody – Učíme se venku,
- tematický výukový program, např. VODA – život v každé kapce, Odkud se bere jídlo, Můj den na farmě, Z farmy na náš stůl, Učíme se s POLY,
- terénní exkurze do okolní přírody či na farmu,
- další témata dle potřeby MŠ či ZŠ.

Rozsah programu přizpůsobíme plánu školy.

Cenu stanovíme po upřesnění programu, v návaznosti na počet žáků.

PROJEKTOVÉ DNY S LÍSKOU PRO MŠ, ZŠ, ŠD A SVČ

www.liska-evvo.cz/doc/projektove-dny

Tematický projektový den ve škole i mimo ni na podporu projektové výuky. Přispívá k rozvoji osobních a sociálních kompetencí dětí a žáků.

Zaměření projektové výuky:

- polytechnika, přírodovědná gramotnost,
- regionální vlastivěda, interpretace místního dědictví,
- regionální udržitelná ekonomika (zemědělství, řemesla) – doporučujeme Školní farmářský den + další dle potřeby MŠ či ZŠ.

Součástí programu je i dodání agendy dle individuální dohody mezi školou a Lískou. Cenu stanovíme po upřesnění programu.

Školní farmářský den

Hlavními tématy celodenního projektového dne je zemědělství, původ jídla, význam sezónních a místních surovin pro přípravu pokrmů, zdravá výživa, zdravý životní styl, regionální produkty, podpora a rozvoj trhu a odbytu biopotravin, místní udržitelná ekonomika, potravinová soběstačnost a bezpečnost.

Dopolední část je zaměřena na práci dětí a vrstevnické učení, odpolední část jako prezentace výstupů práce dětí rodičům a veřejnosti. Do obou částí programu jsou vloženy ukázky práce farmářů, potravinářských výrobců a řemeslníků.

Místo konání: venkovní areál školy, příp. obce • **Doporučeno:** ZŠ, příp. MŠ

Škola získá metodiku s příklady dobré praxe, metodickou podporu během přípravy i realizace. Domluvíme účast regionálních výrobců, zajistíme aktivity do programu i propagaci.

VODA – život v každé kapce

Zvýšení znalostí a dovedností v oblasti hospodaření s vodou, příčiny a dopady ohrožení vody, spotřebitelské chování a zodpovědné hospodaření s vodou. Pedagog získá metodiku a pracovní listy pro práci s žáky před a po výukovém programu (VP), v souladu s projektovou výukou.

6. ročník: Voda na Zemi, koloběh vody v přírodě, příčiny a důsledky znečištění vody • 7. ročník: Voda v krajině • 8. ročník: Spotřeba vody

Místo konání: třída

Doporučeno: II. stupeň ZŠ a víceletých gymnázií • **Počet účastníků:** třída

Rozsah: min. 1 hodina + domácí práce žáků před VP, 1 hodina VP s lektorem, práce žáků po VP

Učíme se venku

Přiblížíme dětem svět přírody prostřednictvím rozmanitých činností a prožitku.

Témata: v návaznosti na roční období – živá zahrada (ptáci, bezobratlí, hmyz), stromy, jarní rostliny, semínka, stopy, cyklus života, svět pod lupou, půda, voda, činnosti na rozvoj matematické a čtenářské gramotnosti apod.

Místo konání: zahrada školy, přírodní prostředí

Doporučeno: od 5 let • **Počet účastníků:** 1–2 třídy • **Rozsah:** 4 x 45 minut

Učíme se venku s POLY

Přiblížíme dětem řemesla, tradice a zvyky regionu prostřednictvím činností a prožitku.

Témata: praktické ukázky řemesel (např. práce se dřevem, pilkou, proutím, slámou, ovčí vlnou, barvení), zvyky, hry a hračky našich předků, poklady z půdy, cesta jídla na náš stůl apod.

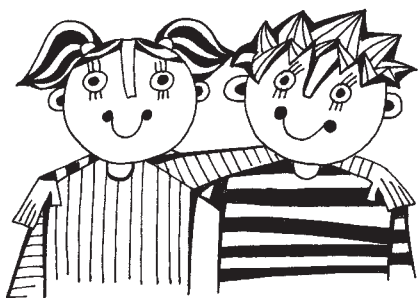
Místo konání: zahrada, venkovní či vnitřní areál školy

Doporučeno: od 4 let • **Počet účastníků:** 1–3 třídy • **Rozsah:** 4 x 45 minut

Denní a pobytové výukové programy, projektové dny a exkurze pro školy připravují:

- **ALCEDO – středisko volného času Vsetín**
www.alcedovsetin.cz
- **Centrum ekologické výchovy Žabka při SVC Klubko Staré Město,**
www.cevzabka.xf.cz/vp.html
- **Centrum Veronica Hostětín,**
www.hostetin.veronica.cz/skoly
- **Dům dětí a mládeže ASTRA Zlín**
www.ddmastra.cz/vyukove-programy
- **Envicentrum Pro krajinu Vysoké Pole,**
www.prokrajinu.eu
- **Muzeum regionu Valašsko, p.o., Vsetín,**
www.muzeumvalasko.cz
Hvězdárna Vsetín
www.hvezdarna-vsetin.cz
- **Park ROCHUS, o.p.s., Uherské Hradiště,**
www.parkrochus.cz
www.skanzenrochus.cz
- **Přírodovědné centrum Trnka při DDM Šíkula Uherské Hradiště,**
www.ddmsikula.cz
- **Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, Veselí nad Moravou,**
www.bilekarpaty.cz/vis

II/5 Projekty pro školy, soutěže

- **Badatelsky orientované vyučování,** <http://badatele.cz/cz>
- **Fairtradová škola,**
www.fairtradovamesta.cz/o_fairtradovych_mestech/skoly
- **Globální rozvojové vzdělávání,** www.globalnirozvojovevzdelavani.cz
- **GLOBE – dlouhodobý vzdělávací program,** <https://globe-czech.cz/cz>
- **Jeden svět na školách (mediální vzdělávání),** www.jsns.cz
- **Mezinárodní program Ekoškola,** <https://ekoskola.cz/cz>
- **Odpovědná škola,**
www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/odpovednaskola
- **Skutečně zdravá škola,** www.skutecezdravaskola.cz
- **Světová škola,** www.svetovaskola.cz
- **Škola pro udržitelný život,** www.skolaprozivot.cz
- **Učíme se venku,** www.ucimesevenku.cz
- **Žákovské parlamenty,** www.skolaprodemokracii.cz

Přehled soutěží najdete na www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas

- **Klimatická soutěž CO2 liga.**
Celoroční program o ochraně klimatu pro 2. stupeň ZŠ/SŠ.
www.CO2liga.cz

II/6 Tipy na výlety, exkurze, výstavy

- **Archeoskanzen Modrá,** www.archeoskanzen.cz
- **Muzeum v přírodě Rochus,** www.skanzenrochus.cz
- **Muzeum regionu Valašsko,** www.muzeumvalassko.cz
- **14115 Bařův institut Zlín,** www.14-15.cz
- **Muzeum Jihovýchodní Moravy ve Zlíně,** www.muzeum-zlin.cz
- **Valašské muzeum Rožnov p. R., Valašský rok,** www.vmp.cz
- **Informační centrum Velké Karlovice,**
www.velkekarlovice.cz/informacni-centrum
- **Zvonice Soláň,** <https://www.zvonice.eu/>

II/7

Škola pro udržitelný život

Škola pro udržitelný život v roce 2022

Škola, která aktivně mění své okolí, pomáhá žákům vytvářet si vztah k místu, dává žákům slovo, připravuje je na skutečný život, je otevřená komunitě a mění svět k lepšímu.

Žáci těchto škol spolu s dalšími partnery z obce přemýšlí o tom, co mohou udělat pro rozvoj své obce nebo okolí školy. Spolu pak postupně realizují navržené změny a tím mění k lepšímu místo, kde žijí a učí se (naplňují **místní Agendu 21**).

Vše se děje s ohledem na udržitelný rozvoj místa i světa a je tak praktickým příkladem naplňování **Cílů udržitelného rozvoje 2015–2030** (Sustainable Development Goals – SDGs) a **Strategického rámce České republiky 2030** na místní úrovni.

Více informací na www.skolaprozivot.cz

Ve Zlínském kraji se můžete obracet na Lísku, infoevvo@seznam.cz

Ministerstvo životního prostředí

STÁTNÍ FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Tento projekt je spolufinancován Státním fondem životního prostředí ČR na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.
www.mzp.cz www.sfzp.cz

Spojujeme učitele, rodiče i odborníky. Chceme, aby se každé dítě v ČR rozvíjelo zdravě díky tomu, že si hraje a že se učí v podnětném prostředí venku.

Výuka venku, v přímém kontaktu s přírodou a se světem, přináší dětem mnoho výhod, což jednoznačně potvrzuje praktická zkušenost ze škol i odborný výzkum.

Učení venku je názornější, zlepšují se vzdělávací výsledky, roste motivace dětí k učení, posiluje se jejich zdraví.

Na webu www.ucimesevenku.cz poznejte 7 dobrých důvodů:

PROČ se učit s dětmi venku.

Inspirujte se, CO a JAK učit venku v různých předmětech.

Seznamte se s učiteli a řediteli, kteří venku učí. Zjistěte, jaké pomůcky není třeba kupovat. Vyzkoušejte osvědčené aktivity pro učení venku. Přijďte na seminář.

Staňte se součástí i uzavřené skupiny **UČÍME se VENKU na facebooku!**

Sdílejte na webu či na facebooku také vaše příběhy a zkušenosti.

Doporučte tyto stránky přátelům a kolegům.

SEZNAM NEJLEKČÍ NA CELÝ ROK

<https://ucimesevenku.cz/lekce-ktete-vas-vytahnou-ven/>

METODIKY UČÍME se VENKU

www.chaloupky.cz/ucime-se-venku/

Vylítejte se s dětmi venku

Inspirace pro družiny venku na

<https://ucimesevenku.cz/druziny/>

Jděte VEN

Inspirativní náměty pro pobyt venku:

www.jdeteven.cz

7 DŮVODŮ, PROČ UČIT VENKU

1. Děti učení venku baví

Učení venku je názorné, třírozměrné a pestré. Přináší mnoho nových podnětů nejen pro naše smysly, ale i pro naše myšlení.

2. Zvyšuje zájem o učení

Spojení se skutečným světem přináší pocit smysluplnosti učení. Roste pocit uspokojení z vlastního učení. Snižuje se počet absencí.

3. Zlepšuje vzdělávací výsledky

Co se naučíme skrze zážitky venku, se v mozku ukládá hlouběji a snadněji se vybavuje. Kontakt s přírodou zlepšuje pozornost a soustředění.

4. Podporuje zdraví dětí

Pobyt a pohyb venku snižuje nadváhu a obezitu, zlepšuje fungování imunitního systému a snižuje počet nemocí.

5. Děti i učitelé jsou spokojenější

Kontakt s přírodou významně přispívá k duševnímu zdraví a pohodě. Snižuje stres, úzkosti a deprese.

6. Posiluje vztahy mezi dětmi i s učiteli

Venku děti rozvíjí nejen své znalosti, ale současně i emoční a sociální inteligenci. Snižují se důvody ke vzniku agresivity a násilí.

7. Učit venku je přirozené

Děti se učily venku více než 99% lidské historie. Jsou na to připravené.

Nový projekt

Učíme se venku s LÍSKOU II, aneb jaro, léto, podzim, zima, v přírodě je vždycky prima

Čeká nás vytvoření a ověření 12 nových programů, vzdělávání a příprava lektorů.

Hrazeno v rámci projektu Ministerstva životního prostředí 2022.

V LÍSCĚ jsme pro pedagogy vydali metodiku

Učíme se v zahradě s Ďapkou a Větvičkou – náměty na celoroční činnost s dětmi ve věku 4–8 let nejen v zahradě. Autory jsou Lenka a Petr Pavelčíkovi.

www.liska-evvo.cz/doc/liska-vydala-v-edici-orisek-novou-publikaci

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

Kdo ušil naše tričko? Kdo vypěstoval kávu, kterou pijeme? Kdo nakupuje české zbraně? Kdo prodává v obchodu dole na rohu? Kam mizí naše odpady? Kdy vás naposledy požádal na ulici někdo o peníze? Proč se potýkáme s čím dál tím většími suchy a hrozivějšími povodněmi? Pokud si na tyto otázky odpovíme, zjistíme, že náš svět je propojený víc, než si myslíme.

Více než kdy dřív tak platí citát Johna Donneho, který již v roce 1624 pronesl, že "Žádný člověk není ostrov sám pro sebe". Z toho pro nás vyplývají nejen nové příležitosti, ale i výzvy.

Proto se téměř všechny státy světa, zástupci občanské společnosti, podnikatelské sféry, akademické obce i občané ze všech kontinentů rozhodli najít cestu jak těmto výzvám, jež souvisejí s rozvojem našeho světa, společně čelit.

Výsledkem této snahy jsou Cíle udržitelného rozvoje. Jedná se o dokument schválený členskými státy OSN.

Jednotlivé cíle naznačují oblasti a ukazují směry, kterými bychom se měli v následujících 15 letech vydat, pokud chceme přispět k rozvoji, který nebude probíhat na úkor společnosti ani přírody. Takovému rozvoji, který naplní potřeby současné generace bez toho, aniž by ohrozil životní podmínky generací dalších. Dokument obsahuje 17 cílů, kterých by mělo být dosaženo do roku 2030.

Konkrétní seznam všech cílů je a jejich podrobný popis naleznete v levém sloupci pod čísly jednotlivých cílů a na webových stránkách Informačního centra OSN. Pod každým cílem naleznete kromě nejdůležitějších informací a zajímavostí také tematický Metodický balíček www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/, který je určen především pedagogům pro práci s tématem ve výuce.

Cíle se věnují těmto tématům:

Globální rozvojové vzdělávání

Globální rozvojové vzdělávání je celoživotní vzdělávací proces, který vede k porozumění ekonomických, sociálních, politických, environmentálních a kulturních procesů, které čím dál více ovlivňují životy lidí v globalizovaném světě. Rozvíjí dovednosti a podporuje vytváření hodnot a postojů tak, aby lidé byli schopni a ochotni aktivně se podílet na řešení lokálních a globálních problémů. (definice dle Národní strategie)

Globální rozvojové vzdělávání směřuje k přijetí zodpovědnosti za vytváření světa, kde mají všichni lidé možnost žít důstojný život.

HLAVNÍ TÉMATA GRV:

Globalizace a vzájemná závislost jednotlivých částí světa

- ekonomická globalizace včetně světového obchodu a etického spotřebitelství,
- kulturní, sociální a politická globalizace,
- migrace ve světě,
- mezinárodní instituce

Lidská práva

- základní lidská práva,
- dětská práva a práva seniorů,
- rovné příležitosti a tolerance k jinakosti,
- demokracie a dobré vládnutí,
- rovnost mužů a žen

Globální výzvy

- odstranění chudoby a nerovnosti,
- vyšší míra vzdělanosti,
- zdraví obyvatel,
- potravinové zabezpečení,
- přístup k nezávadné/pitné vodě,
- životní prostředí a klimatické změny,
- populační růst,
- mírová řešení konfliktů,
- odstranění digitální nerovnosti

Humanitární pomoc a rozvojová spolupráce

- rozvoj, jeho pojetí a kulturní podmíněnost,
- cíle udržitelného rozvoje,
- historie, motivy, principy humanitární pomoci a rozvojové spolupráce,
- aktéři mezinárodní humanitární pomoci a rozvojové spolupráce,
- aktivity České republiky a EU v oblasti humanitární pomoci a rozvojové spolupráce

Strategie GRV a osvěty o globálních souvislostech 2018–2030 ke stažení ZDE:

<https://arpok.cz/co-delame/globalni-rozvojove-vzdelavani/>

Možnosti zapojení škol najdete zde: <https://arpok.cz/pro-pedagogy>

Doporučené odkazy, videa a publikace

Cíle udržitelného rozvoje (SDGs)

17 Cílů udržitelného rozvoje (SDGs) představují program rozvoje na následujících 15 let (2015–2030) a navazuje na úspěšnou agendu Rozvojových cílů tisíciletí (MDGs). Více podrobných informací, studijní materiály, akční manuály a mnoho dalších zdrojů na ústřední stránce OSN k SDGs 17 Goals to Transform Our World. Najdete zde i odkazy na stahování ikon, publikací i filmů k SDGs v češtině.

www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/

Největší lekce pro svět – jak se každý můžeme zapojit?

Organizace spojených národů vyhlásila 17 cílů udržitelného rozvoje, které musíme splnit do roku 2030. To však OSN nezvládne sama a potřebuje pomoc každého z nás. Jak se zapojit?

www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/

www.youtube.com/watch?time_continue=73&v=bFWSFJTjP9E&feature=emb_logo

Co jsou to Cíle udržitelného rozvoje? Co je to udržitelný rozvoj?

A jak může pomoci každý z nás? Informační video vzdělávacího programu Opravdový svět, Adra, o.p.s. www.youtube.com/redirect?event=video

www.adra.cz/opravdovysvet

III/2 Přírodní zahrady

- **Jak na přírodní zahradu** poradí Ekologický institut Veronica www.veronica.cz/?id=418
- **Kde jsou přírodní zahrady v Česku:** www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr
- **Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín,** <http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>
- **Ekozahrady,** <http://barevnezahrady.cz/ekozahrady/>
- **Osivo vhodné pro přírodní zahradu** nakoupíte na webu www.permaseminka.cz, nebo <https://www.permaland.cz/>
- Na webu LÍSKY najdete **odkaz Jak na školní přírodní zahradu,** www.liska-evvo.cz/doc/jak-na-skolni-prirodni-zahradu
Poradíme vám, jak na školní zahradu krok za krokem: plánování, zpracování projektu, výběr správných prvků pro přírodní zahradu, úprava, využití pro výuku i volnočasové aktivity, vč. architektonických návrhů zkušených architektů, zapojení rodičů a dalších partnerů. Poskytneme či zapůjčíme publikace a pomůcky.
- **Časopis Školní zahrada.**
Prostřednictvím webu www.skolni-zahrada.cz můžete dostávat zdarma **časopis Školní zahrada**. V tištěné verzi vychází jako příloha časopisu Bedrník. Na webu najdete mimo jiné i interaktivní **mapu školních zahrad**, kam můžete přidat i tu vaši.
- **Semínkovna – sázej, sklízej, sdílej**
Tak jako se v knihovně půjčují knihy, semínkovna nabízí osivo do vaší zahrádky. Tak jako se do knihovny knihy po přečtení vracejí, tak i při sklizni vaší zeleniny myslíte na sdílení sklizených semínek v semínkovně...
Semínkovna = osivo ke sdílení
Iniciativa vznikla v ČR v roce 2015 na podporu svobodného sdílení osiva, semenaření a přírodního zahradničení. Vzorem jí byly francouzské Les Grainotheques a americké The Seedbanks.
Semínkovny, ať už je to skříňka, košíček, krabička ap., jsou místem, kde zahradníci mohou mezi sebou bezplatně sdílet osivo ze svých zahrádek. Osivo by mělo být výhradně v „Bio“ kvalitě, tedy nemořené a z chemicky neošetřovaných rostlin. Mělo by jít o výsledek domácího semenaření. Semínka jsou nabízena bezplatně v malých dávkách pouze pro osobní spotřebu.
<https://seminkovny.com/>
V našem regionu najdete Semínkovnu:
Základní škola Vsetín, Rokytnice
Kontakt: Semínkovna, ZŠ Vsetín, Rokytnice 436, 755 01 Vsetín
e-mail: seminkovnavsetin@centrum.cz
Centrum Veronica Hostětín
Kontakt: Centrum Veronica Hostětín, č.p. 86, 687 71 Hostětín
www.hostetin.veronica.cz
Semínkovna Zlín
Family Pointu Zlín na třídě Tomáše Bati 204 (bývalá Knihovna Františka Bartoše).
www.facebook.com/groups/SeminkovnaZlin/

III/3 Zelené okénko

Zelené úřadování

Zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, domy s pečovatelskou službou. Zahrnuje systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a nakupování.
Více na www.veronica.cz

Zelené nakupování

Způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd.

Více na www.veronica.cz či www.umenivybirat.cz

III/4 Místní produkty, biopotraviny

- Lískový web www.poctivevyrobene.cz
- **Regionální značky** www.regionalni-znacky.cz
- **Kam ve Zlínském kraji pro regionální výrobky – váš rozcestník pro nákupy regionálních výrobků.** Najdete zde přehled téměř 300 farmářů a výrobců ze Zlínského kraje seskupených podle jednotlivých kategorií (mléko, maso, vejce, pečivo, ovoce, zelenina, potravinové doplňky aj.), ale také seznam tradičních řemeslníků, držitelů regionálních značek.
www.vyrobkyzkraje.cz
- Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanic, o.p.s. se sídlem ve Starém Hrozenkově má na svém webu **Tržnici regionální ekologické produkce ekofarem a výrobců biopotravin Zlínského kraje a Hodonínska.**
REGIONÁLNÍ KATALOG BIOPOTRAVIN A EKOLOGICKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ PRO SPOTŘEBITELE „Kam pro bio ve Zlínském kraji a na Hodonínsku“
www.iskopanice.cz
- **Mapa českých biopotravin,** <https://kde.lovime.bio/>

Systém Fairtrade a známka FAIRTRADE

Známka FAIRTRADE označuje výrobky, které splňují sociální, ekonomické a environmentální standardy nastavené mezinárodní organizací Fairtrade International. Zákazníky informuje o tom, že pěstitelé dostali za svou práci spravedlivou a stabilní výkupní cenu, která pokrývá náklady na udržitelné pěstování. Nákupem výrobků s označením FAIRTRADE tak zákazníci přispívají ke zlepšování životních podmínek drobných pěstitelů v zemích globálního Jihu (takzvaných rozvojových zemích). Kromě odpovídající výkupní ceny dostávají pěstitelé zapojení do systému Fairtrade ještě fairtradový příplatek, který mohou použít k investicím do rozvoje svých farem a svých komunit, a to na základě demokratického rozhodování členů komunity.

LÍSKA je

- členem pracovní skupiny pro **Fairtradové město Vsetín**,
- členem **Fairtrade Česko a Slovensko**,
<https://www.fairtrade-cesko.cz/#!>
- místním podporovatelem **Fairtrade**,
http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele

Fairtrade Česko a Slovensko, z.s.,

je platformou organizací občanské společnosti, které se zabývají etikou obchodu, globálním rozvojem, udržitelnou spotřebou, ochranou životního prostředí a lidských práv.

Již od roku 2004 pracujeme na zvyšování informovanosti o principech a smyslu systému Fairtrade. V České republice a na Slovensku zastupujeme globální organizaci Fairtrade International, jsme garantem vysoké kvality a důvěryhodnosti ochranné známky FAIRTRADE. Monitorujeme český a slovenský trh s fairtradovými výrobky a podporou uvědomělé spotřeby napomáháme k tomu, aby se fairtradové výrobky v co nejvyšší míře dostávaly do obchodní sítě v ČR a na Slovensku. Vedle spolupráce s obchodníky působíme také na širokou veřejnost, a to prostřednictvím aktivit, na kterých se podílíme, jako jsou kampaně Fairtradová města, Fairtradové školy nebo happening Férová snídaně.

Více na www.fairtrade-cesko.cz.

Fairtrade Česko a Slovensko přináší novinky ze světa Fairtrade

Dopady na pěstitele a situaci celkově sledujte na webových stránkách a sociálních sítích Fairtrade Česko a Slovensko <https://fairtrade-cesko.cz/>

TŘI MOŽNOSTI PODPORY FAIRTRADE:

SPOTŘEBOU

OSVĚTOU

VZDĚLÁVÁNÍM

Podpořte s námi povědomí o systému certifikace Fairtrade

Fairtrade Česko a Slovensko, jehož je Líška členem, spustilo další kampaň na podporu zvýšení povědomí české a slovenské veřejnosti o systému certifikace Fairtrade a hodnotách, které reprezentuje: spravedlivá odměna za práci, zákaz dětské a nucené práce, pěstování šetrné k životnímu prostředí.

Kampaň můžete šířit a sdílet na sociálních sítích **Facebook**, **Twitter**, **YouTube**, **Instagram**. Na speciálních odkazech webových stránek **CZ** i **SK** najdete podklady. Děkujeme.

Pomáháme

LÍSKA pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

Korunka Luhačovice

Pomáhá nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí, www.korunkaluhačovice.cz

Dobry anděl

Nadační fond DOBRÝ ANDĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění, www.dobryandel.cz

Čalantika – centrum pro vzdělávání a volný čas v Bangladéši

Vzdělávací centrum pro děti a jejich rodiny žijící ve slumu v bangladéském hlavním městě Dháka, <http://www.calantika.cz>

Člověk v tísni – Skutečná pomoc – Skutečný dárek

Pro více informací navštivte www.clovekvtisni.cz.

O pomoci v ČR se dozvíte na www.lepsiskolaprovsechny.cz

Koalice proti palmovému oleji

Nezávislá platforma organizací i jednotlivců, která usiluje o snížení celosvětové nadbytečné spotřeby palmového oleje. LÍSKA je členem. <http://www.stoppalmovemuoleji.cz/>

Chráme mořské želvy

Nádherné tvory, žijící na Zemi více než 110 miliónů let. www.morskezelvy.cz

ZOO Zlín

www.zoozlin.eu/sponzorstvi/
<https://shop.zoozlin.eu/kategorie/2-darky>

LÍSKA, z.s.

Dolní náměstí 429
755 01 Vsetín

infoevvo@seznam.cz
www.liska-evvo.cz

Environmentální informační servis LÍSKY

- **Pravidelná elektronická rozesílka**, www.liska-evvo.cz/rozesilka
Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlášených grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- **Webové stránky**, www.liska-evvo.cz
- **Facebook a Instagram Lísky i osvětových kampaní.**
- **Knihovna**, www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- **Prodej a distribuce publikací, materiálů a pomůcek k EVVO.**
- **Krajský Kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji na www.liska-evvo.cz/akce Přehled akcí v regionu i mimo region.** Pozvánky na vaše akce, programy, besedy, výstavy, exkurze, semináře, tábory apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí ke zveřejnění můžete zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz
- **Osvětové a informační kampaně**, www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane
- **Aktuální nabídka vzdělávacích akcí Lísky, pozvánky a přihlášky ke stažení**, www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele

Kancelář LÍSKY, z.s. najdete v oranžové rohové budově na Dolním náměstí 429 na Vsetíně, 1. patro (vchod z ulice Mostecká průchozí chodbou budovy PETRKLÍČ do dvora, vchodové dveře jsou ze zadní části oranžové budovy, nebo přímo dvorem kolem budovy OSSZ Vsetín, od řeky Bečvy).

Otevřeno: pondělí – čtvrtek, 8–15 hodin (do 30. 6. 2022)
pondělí – čtvrtek, 8.30–15.00 hodin (od 22. 8. 2022)

Najdete zde **Férový obchůdek s fairtradovými výrobky** – káva, čaj, kakao, čokolády, sušenky, koření atd., ručně šité Lukášovy hračky a **knihovnu** s posezením.

www.liska-evvo.cz

Lísku najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Jak učit POLY
Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi
Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny
Sdružení Líska / Stromy a my
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK
Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji

Rozesílku připravuje a rozesílá LÍSKA, z.s. s finanční podporou Zlínského kraje.
Distribuci pro síť škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje ALCEDO – středisko volného času a Plavecká škola Vsetín, www.alcedovsetin.cz

Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.

LÍSKA

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 13/2022

strana 18